

Kontaktperson

Djur- och livsmedelsenheten

Elisabeth Colleen

010-2241361

elisabeth.colleen@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

Överklagande av Miljöförvaltningen i Malmö stads beslut om föreläggande

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att avslå överklagandet.

Detta beslut kan överklagas till förvaltningsrätt, se sista sidan.

Beskrivning av ärendet

Den 20 november 2020 fattade miljöförvaltningen i Malmö stad beslut om föreläggande att vidta åtgärder för Oatly AB (Bolaget) med organisationsnummer 556446-1043. Miljöförvaltningen anförde i beslutet att bolaget, senast 2 veckor efter mottaget beslut, ska inkomma med en åtgärdsplan där det framgår när det vilseledande påståendet ”Naturliga sockerarter från havre” kommer att tas bort från märkningen på samtliga av bolagets havreprodukter, samt inklusive tillhörande marknadsföring, så att konsumenten inte bli vilseledd.

Av ärendets handlingar framgår att miljöförvaltningen under september till november utfört administrativ kontroll på bolaget för att utreda klagomål som inkommit angående vilseledande märkning/information på Oatly AB:s havredrycker. Vidare framgår det av handlingarna att miljöförvaltningen bedömt klagomålet som befogat eftersom påståendet ”Naturliga sockerarter från havre” anses vilseledande mot konsumenter.

På förpackningen står det ”Naturliga sockerarter från havre”. Informationen vilseleder konsumenter eftersom majoriteten av sockerarterna som finns i denna produkt inte kan betraktas komma naturligt från havre, utifrån Livsmedelsverkets definition av ordet naturlig.

Definitionen är ”för att ett livsmedel ska kunna betraktas som naturligt eller som en naturprodukt måste det existera i befintligt skick i naturen eller endast ha genomgått minimal behandling som till exempel skalats, skivats eller rivits”. I produktionen av havredryck tillsätts enzymer med syfte att producera maltos ur havrestärkelse. Maltosen är en produkt av denna process och bedöms inte vara naturliga sockerarter från havre. När Oatly i näringsdeklarationen med en asterisk påstår att de 4,1 g sockerarter som ingår i produkterna är naturliga sockerarter från havre så bedöms det att konsumenterna vilseleds.

Bolaget har överklagat miljöförvaltningens beslut och yrkar att Länsstyrelsen upphäver beslutet samt anför i enlighet med bilaga 2.

Miljöförvaltningen har i sin tur yttrat följande

Miljöförvaltningen önskar förtydliga att klagomålet som utreddes var generellt hållet och flera olika märken av havredryck berördes. Bilden i kontrollrapporten visar ”havredryck ekologisk” som är ett exempel taget ut det aktuella klagomålet. I beslutet står det att ni ska presentera en åtgärdsplan som beskriver när det vilseledande påståendet ”Naturliga sockerarter från havre” kommer att tas bort från märkningen på samtliga av era olika havreprodukter samt i er marknadsföring, så att konsumenten inte bli vilseledd. I dagsläget finns det några produktserier där påståendet inte används till exempel bredbara smörgåspålägg och glass. Miljöförvaltningen är medveten om Oatlys tillverkningsprocess och att huvudsyftet är att uppnå en viskositet och stabilitet i havrebasen. Maltosen är en produkt av denna process och bedöms inte vara naturliga sockerarter från havre. Miljöförvaltningen vidhåller sitt beslut om föreläggande.

Skäl för beslut

I artikel 17 i förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, anges att livsmedels- och foderföretagare på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan skall i de företag de har ansvar för se till att livsmedel och foder uppfyller de krav i livsmedelslagstiftningen som är tillämpliga för deras verksamhet och skall kontrollera att dessa krav uppfylls.

Av artikel 7 i förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, framgår att

1. Livsmedelsinformation får inte vara vilseledande, i synnerhet
  - a) när det gäller vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess art, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprungsland eller härkomstplats, framställnings- eller produktionsmetod,
  - b) genom att livsmedlet tillskrivs verkningar eller egenskaper som det inte har,
  - c) genom att det antyds att livsmedlet har speciella egenskaper, då i själva verket alla liknande livsmedel har sådana egenskaper, framför allt genom att närvaron eller frånvaron av vissa ingredienser och/eller näringsämnen särskilt framhävs,

d) genom att det genom utseendet, beskrivningen eller genom presentationer i bild antyds att produkten innehåller ett särskilt livsmedel eller en ingrediens trots att en beståndsdel som normalt förekommer naturligt eller en ingrediens som normalt används i det livsmedlet har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens.

Av artikel 138 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel, framgår att om bristande efterlevnad konstateras ska de behöriga myndigheterna vidta

a) alla åtgärder som är nödvändiga för att fastställa orsaken till och omfattningen av den bristande efterlevnaden samt fastställa aktörens ansvar, och

b) lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda aktören åtgärdar den bristande efterlevnaden och förebygger ytterligare upprepningar.

När de behöriga myndigheterna beslutar vilka åtgärder som ska vidtas ska de ta hänsyn till den bristande efterlevnadens art och till den utsträckning i vilken aktören tidigare har efterlevt bestämmelserna.

När de behöriga myndigheterna agerar i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska de vidta alla åtgärder som de anser är lämpliga för att se till att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs.

Av 22 § livsmedelslagen om förelägganden och förbud framgår det att utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller vad som särskilt anges i 18 § får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Länsstyrelsens bedömning

Miljöförvaltningens utredning

En myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. (23 § 1 st förvaltningslagen [2017:900].) Av de handlingar som getts in till Länsstyrelsen framgår att ärendet initierats hos miljöförvaltningen genom ett par anmälningar och att förvaltningen utrett ärendet under september – november 2020. Vidare framgår att Bolaget fått del av innehållet i anmälningarna och att miljöförvaltningen gett Bolaget möjlighet att lämna synpunkter på dessa. Därefter har förvaltningen gjort en bedömning och fattat beslut i ärendet utifrån den lagstiftning som förvaltningen bedömt tillämplig. Länsstyrelsen kan inte se att miljöförvaltningen under sin handläggning av ärendet brustit i utredningsskyldigheten.

Föreläggandets tydlighet

Miljöförvaltningen har i sitt beslut om föreläggande specifikt angivit att man begär en åtgärdsplan där bolaget ska ange när märkningen kommer att vara avlägsnad, samt tidsram för när begärd åtgärd ska vara vidtagen. Länsstyrelsen bedömer att föreläggandet är så tydligt att bolaget kunnat förstå vilken åtgärd som ska vidtas och inom vilken tid.

Beslutsmotivering

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska som huvudregel innehålla en klagande motivering. Motiveringen ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (Se 32 § förvaltningslagen.)

I det överklagade beslutet har miljöförvaltningen under rubriken Bakgrund och motivering huvudsakligen hänvisat till den kontrollrapport som upprättats i ärendet, som motivering till sitt ställningstagande. Kontrollrapporten, daterad den 20 november 2020, har bifogats till beslutet som en bilaga. Under rubriken Avvikelse 1, Information, märkning och presentation – vilseledande märkning: ”Naturliga sockerarter från havre” finns en redogörelse för vilka omständigheter som miljöförvaltningen lagt till grund för sin bedömning att begreppet ”Naturliga sockerarter” är vilseledande. I kontrollrapporten finns även hänvisning till den artikel i förordning EU 1169/2011, som tillämpats, artikel 7 punkt 1 som avser vilseledande information. Även om det kan vara önskvärt att den bedömningen återgetts direkt i själva beslutet och inte enbart genom en hänvisning till ett annat dokument, anser Länsstyrelsen att grunden för miljöförvaltningens ställningstagande framgår tillräckligt tydligt genom beslutet.

Sakfrågan

Livsmedelsföretagare ska i verksamheter de har ansvar för, se till att de livsmedel som produceras/hanteras/släpps ut på marknaden uppfyller de krav i livsmedelslagstiftningen som är tillämpliga för deras verksamhet samt kontrollera att dessa krav uppfylls. Vid bristande efterlevnad är behörig kontrollmyndighet skyldig att vidta åtgärder för att se till att företagaren uppfyller livsmedelslagstiftningens krav.

Länsstyrelsen kan konstatera att tillsatt socker är socker som inte finns naturligt i en råvara. Exempel på socker som förekommer naturligt i en råvara är fruktos som förekommer i fri form i frukt. Havre, enligt Livsmedelsverkets livsmedelsdatabas, innehåller naturligt ca 1.0-1.2g sockerart per 100g. Aktuella havreprodukter innehåller enligt bolagets märkning 4.1g sockerarter per 100g. Genom att ange att de aktuella produkterna innehåller 4.1g naturliga sockerarter, oavsett vilket syfte tillverkningsprocessen har, bedömer Länsstyrelsen som vilseledande märkning mot konsument. Detta då sockerarten maltos inte naturligt finns i havre utan istället uppstår under tillverkningsprocessen när stärkelsen i havren omvandlas till maltos.

Länsstyrelsen kan vidare konstatera att miljöförvaltningen efter fullgod utredning av inkomna klagomål gjort en bedömning. Utifrån denna bedömning samt det faktum att

behörig kontrollmyndighet är skyldig att vidta åtgärder, gör Länsstyrelsen sammanfattningsvis bedömningen att miljöförvaltningen haft skäl för sitt beslut om att förelägga bolaget att inkomma med en åtgärdsplan.

Mot bakgrund av vad som anförs ovan ska överklagandet avslås.

Detta beslut har fattats av länsassessorn Anna-Britt D. Adell efter föredragning av inspektören Elisabeth Colleen. Handlingen har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Sändlista:

Oatly AB, Stora Varvsgatan 6, 211 19 Malmö (delg.kv.)

Miljöförvaltningen, miljo@malmoe.se

Bilagor:

Besvärshänvisning

Yttrande, daterat 15 januari 2021

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Skåne län, 291 86 Kristianstad. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till skane@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen på e-post till skane@lansstyrelsen.se eller telefon 010-224 10 00. Ange diarienummer för beslutet.